

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 996/2021
26.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца „АГРОДУКАТ“ ДОО из Зрењанина, чији је пуномоћник Горан Мандић, адвокат из ..., против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Ђурђевић, адвокат из ..., ради накнаде штете и поништаја вансудског поравнања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1538/20 од 24.11.2020. године, у седници већа одржаној 26.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1538/20 од 24.11.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 359/19 од 03.03.2020. године, ставом првим изреке, допуштено је преиначење тужбе из поднеска од 05.08.2019. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 105.025,68 динара, са законском затезном каматом од 21.06.2019. године до исплате. Ставом трећим изреке, поништено је вансудско поравнање закључено дана 13.05.2019. године, између тужиоца и тужене, у делу који се односи на констатацију да је тужена измирила сва своја дуговања по основу радног односа и мањка насталог у ... у Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 73.300,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1538/20 од 24.11.2020. године, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев: да се обавезе тужена да по основу накнаде штете тужиоцу исплати 105.025,68 динара, са затезном каматом од 21.06.2019. године до исплате; да се поништи вансудско поравнање закључено 13.05.2019. године (између тужиоца, тужене и ББ), у делу који се односи на констатацију да је тужена измирила сва своја дуговања по основу радног односа и мањка насталог у ...; да се обавезе тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка, а обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 47.000,00 динара.

Против правноснажне одлуке донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује на битну повреду поступка из члана 374. став 1, у вези члана 383. ЗПП (одржавање расправе пред другостепеним судом), јер супротно ревизијским наводима другостепени суд није утврдио другачије чињенично стање у односу на чињенично стање утврђено у првостепеном поступку, али је извео другачији закључак о основаности тужбеног захтева из утврђеног чињеничног стања, што није битна повреда поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је била запослена код тужиоца на пословима ... у објекту тужиоца у ..., а радни однос јој је престао 06.02.2019. године. Након тога, тужилац, тужена и закуподавац објекта ББ у коме се налази продавница су 13.05.2019. године, закључили су вансудско поравнање којим је између осталог констатовано да је тужена измирила сва своја дуговања по основу радног односа и мањка насталог у ... у ..., те да су на овај начин регулисали сва потраживања и да је салдо на картицама нула. Дана 11.06.2018. године, тужиоцу је испоручена ... од стране привредног друштва „ВВ“ ДОО, коју је запримила и пријем потписала тужена, према фактури – отпремници .../..., у вредности од 105.025,68 динара. Тужена наведену фактуру – отпремницу није евидентирала у књизи евиденције промета, што је била њена обавеза као продавца у ситуацији када се допреми роба са фактуром, нити је у складу са обавезом продавца фактуру послала у седиште тужиоца. Тужилац је за испоручену робу по наведеној фактури сазнао из дописа добављача од 11.06.2019. године, након чега је истом исплатио наведени износ. Након савјештавања пословних књига тужилац је утврдио да нема прокњижених 11 рачуна из 2016, 2017. и 2018. године, међу којима је и непрокњижен рачун од 11. јуна 2018. године, у вредности од 105.025,68 динара. Потраживање тужиоца се односи на накнаду штете у висини вредности робе коју је платио добављачу, са затезном каматом од момента уплате, с обзиром да је до штете дошло поступањем тужене на наведени начин, као и на поништај наведеног поравнања у делу који се односи на регулисање потраживања између тужиоца и тужене.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан и обавезао тужену да тужиоцу исплати наведени износ који представља мањак у продавници у којој је радила. Ово из разлога што је обавеза тужене била да евидентира пријем робе или да фактуру пошаље у седиште фирме, што она није учинила, те је на тај начин причинила штету тужиоцу. Такође, како тужилац у моменту сачињавања вансудског поравнања од 13.05.2019. године, није имао сазнања о непрокњиженој предметној фактури, закључак првостепеног суда је да је он био у заблуди у погледу мањка у продавници у којој је тужена радила као ..., па је поништио наведено поравнање у делу да је тужена измирила сва своја дуговања по основу радног

односа и мањка насталог у продавници, применом одредбе члана 111, 122. став 1. и 117. став 1. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је усвајајући жалбу тужене преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев као неоснован, због погрешне примене материјалног права. Наиме, понашање тужене у смислу неевидентирања примљене робе није довело до штете на страни тужиоца, с обзиром да је она запримљену робу затим продавала у продавници тужиоца. У таквој ситуацији понашање тужене је могло имати штетне последице у смислу њеног несавесног рада и утицати на њен радноправни статус код тужиоца, али да је за тужиоца штета могла настати само уколико је он платио робу, која није запримљена или да је запримљена, али да је тужена присвојила. Како се то није десило, већ је роба продавана у објекту тужиоца, то штета за тужиоца није могла настати. Такође, по оцени другостепеног суда приликом закључења вансудског поравнања нису наведени нетачни подаци, па је одбио и тужбени захтев за његов поништај.

Врховни касациони суд налази да је побијана пресуда заснована на правилној примени материјалног права.

Према члану 163. став 1. Закона о раду, запослени је одговоран за штету коју је на раду или у вези са радом, намерно или крајњом непажњом проузроковао послодавцу, у складу са законом, док је према чланом 155. Закона о облигационим односима, између осталог штета умањење нечије имовине (обична штета).

Одредбом члана 1093. ставом 1. Закона о облигационим односима, прописано је да за уговор о поравнању важе опште одредбе о двостраним уговорима, ако за њега није шта друго предвиђено. Одредбом члана 111. истог закона, прописано је да је уговор рушљив када је по његовом закључењу било мана у погледу воље страна. Одредбом члана 61. став 2. истог закона, прописано је да странка која је у заблуди може тражити поништај уговора због битне заблуде, осим ако при закључењу уговора није поступала с пажњом која се у промету захтева. Према ставу првом тог члана, заблуда је битна ако се односи на битна својства предмета, на лице са којим се закључује уговор ако се закључује обзиром на то лице, као и на околности које се по обичајима у промету или по намери странака сматрају одлучним, а страна која је у заблуди не би иначе закључила уговор такве садржине. Одредбом члана 65. став 1. наведеног закона прописано је да ако једна страна изазове заблуду код друге стране или је одржава у заблуди у намери да је тиме наведе на закључење уговора, друга страна може захтевати поништај уговора и онда када заблуда није битна.

Полазећи од садржине наведених законских одредби, а у контексту утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак из побијане одлуке да у конкретном случају тужилац није претрпео штету несавесним поступањем тужене, у смислу одредбе члана 163. став 1. Закона о раду. Да би запослени био одговоран за штету потребно је да се утврди да постоји узрочна веза између радње запосленог (на раду или у вези са радом) и последице која је настала у имовини послодавца. У ситуацији када послодавац није доказао у чему се састоји штета проузрокована понашањем запосленог, већ само да је његово понашање немарно и несавесно, правилно је закључио другостепени суд да то може утицати само на радноправни статус запосленог. У овом случају, тужена робу није евидентирала на прописан начин, али је исту запримила, компјутерски евидентирала и исту продавала у продавници, из чега произлази да тужилац није

претрпео штету. Како из утврђеног чињеничног стања не произлази да је тужилац претрпео штету коју потражује од тужене, правилно је другостепени суд одбио захтев тужиоца. Наводи ревизије којима се оспорава овакав закључак нису основани.

Неосновани су наводи ревизије да тужена није робу продавала у продавници тужиоца, јер то није утврђено у току поступка. У прилог томе је и тврдња тужиоца да само није имао сазнања о фактури-отпремници и о испорученој роби, али не и да тужиља није запримила робу или да је исту присвојила.

Такође, правилно је одбијен тужбени захтев и за поништај вансудског поравнања у наведеном делу, јер тужилац није доказао постојање мане воље које би поравнање чиниле рушљивим у смислу члана 111. Закона о облигационим односима. Закључењем вансудског поравнања саме стране решавају постојећи спор и материјално-правни однос. За уговор о поравнању важе основна начела Закона о облигационим односима, као што су начело аутономије воље, начело равноправности страна, начело савесности и поштења, забрана стварања и искоришћавања монополског положаја, забрана проузроковања штете, дужност испуњења обавезе. Тужилац тужбом тражи да се утврди ништавост поравнања у делу који се односи на дуговања по основу радног односа и мањка насталог у продавници од стране тужене. Међутим, како из напред утврђеног чињеничног стања произлази да по наведеној отпремници-фактури (за коју тужилац тврди да није знао приликом закључења поравнања), мањка није било, онда закључењем поравнања није проузрокована штета тужиоцу, нити је било мана у погледу воље уговорних страна, које би биле разлог за поништај истог због заблуде, применом члана 61. Закона о облигационим односима.

Са изложеног, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одбијен је захтев тужиоца за накнаду ревизијских трошкова, јер по ревизији није успео, па је применом одредбе члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић